

UVEREJENENÉ: 29.10.2012

Webový portál NAJMAMA.sk

Posvietia si na zdravie a správanie školákov

Medzinárodný tím pripravuje štúdiu o zdraví a správaní školákov. Stretnutie riešiteľov HBSC štúdie (Health Behaviour in School Aged Children), čo je medzinárodná štúdia, ktorá sa realizuje v spolupráci so Svetovou zdravotníckou organizáciou (SZO) v rôznych krajinách sveta už takmer tridsať rokov sa v týchto dňoch uskutočňuje v Košiciach.

Riaditeľka SZO v SR Darina Sedláková informovala: ***"Jej cieľom je monitorovať zdravie a so zdravím súvisiace správanie školákov v ich sociálnom kontexte a v súčasnosti sa do nej zapája už 43 prevažne európskych krajín. Riešitelia tejto štúdie, teda národné tímy, sa stretávajú pravidelne dvakrát do roka. Októbrové stretnutie je jedným z pravidelných stretnutí výskumníkov z rôznych krajín, no na Slovensku sa koná od vzniku štúdie vôbec prvý krát."***

Koordinátorka medzinárodného stretnutia v Košiciach, Andrea Madarasová Gecková z Ústavu verejného zdravotníctva Lekárskej fakulty UPJŠ. Doplnila, že obsah

stretnutia je zameraný na prípravu zberu dát realizovaného na prelome rokov 2013 - 2014.

„Jednotlivé národné tímy na mítingu riešia protokol, teda otázky, ktoré budú predmetom zberu dát a formu dotazníka. Diskutovať sa bude aj o smerovaní HBSC štúdie do budúcnosti, hlavne možnostiach zapojenia mladých ľudí do štúdie, či už pri samotnej realizácii prieskumu, ale aj interpretovaní výsledkov,“ dodala.

Prvýkrát na Slovensku

Medzinárodnú koordinátorku štúdie HBSC prof. Candace Currie z Veľkej Británie veľmi teší, že sa toto stretnutie po prvýkrát uskutočňuje na Slovensku.

„Organizovanie týchto podujatí v účastníckych krajinách nám umožňuje lepšie pochopiť kultúrne odlišnosti života detí, ktoré v danej krajine žijú. V tejto chvíli nás čaká dôležitá práca. Posledná prierezová štúdia bola realizovaná v roku 2009 - 2010 a jej zistenia boli publikované v národných správach, medzinárodnej správe ale aj vedeckých prácach. No kľúčovým cieľom tejto štúdie je transfer poznatkov z akademickej sféry do praxe a ich využitie pri príprave programov a politik, ktoré môžu zlepšiť zdravie mladých ľudí,“ uviedla Currie.

90 výskumníkov z 20 krajín

Zdôraznila, že v Košiciach sa zároveň pripravuje protokol nasledujúcej štúdie. Koordinátor kanadského tímu HBSC a spoluorganizátor podujatia John Freeman, uviedol, že slovenský a kanadský tím majú veľký záujem na budovaní zdravých škôl, kde sa školáci môžu rozvíjať intelektuálne, fyzicky i emocionálne. **„Očakávame, že toto stretnutie vytvorí príležitosti pre vzájomnú spoluprácu a výskum v kritických oblastiach a som rád, že sme mohli sponzorovať toto dôležité stretnutie v Košiciach.“**

Mítingu sa zúčastňuje približne 90 výskumníkov z viac ako 20 krajín Európy a tiež Kanady a Izraela. Na jeho organizácii sa podieľa slovenský tím z Ústavu verejného zdravotníctva LF UPJŠ a kanadský tím z Queen's University, ktorý tiež výrazne prispel k finančnej podpore podujatia. Stretnutie podporila aj Kancelária Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku a Podnikovo-hospodárska fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave so sídlom v Košiciach, v ktorej priestoroch sa podujatie koná.

Výsledky štúdie majú podľa prodekana LF UPJŠ Pavla Jarčušku obrovský význam, lebo napovedajú o tom, aká nám vyrastá generácia a aké návyky má mladá generácia.

„Správa dokonalo mapuje situáciu na Slovensku a určite už dnes vieme povedať, ako spôsob života ovplyvní život na ďalšie desiatky rokov,“ poznamenal.

Význam štúdie podčiarkla aj Madarsová Gecková, ktorá pripomenula, že napríklad ostatný prieskum ukázal, že deti na Slovensku vykazujú najmenší výskyt žiakov, ktorí majú radi školu.

„To dosť napovedá o atmosfére a prostredí, úrovni stravovania a prístupe učiteľov,“ doplnila a dodala, že školy by mali priateľské nielen k žiakom, ale aj pedagógom.

Health Behaviour in School Aged Children je jedna z prvých medzinárodných prierezových štúdií, ktorá začala ako iniciatíva Veľkej Británie, Fínska a Nórska v roku 1983. Postupne sa pridávali ďalšie štáty a v súčasnosti na štúdiu koordinovanej Svetovou zdravotníckou organizáciou spolupracuje už 43 krajín a predstavuje prestížnu výskumnú štúdiu zameranú na zdravie a životný štýl detí a školákov.

Poznatky týkajúce sa zdravia a s ním súvisiaceho správania školákov sú dôležité pre tvorbu efektívnych programov podpory zdravia, vzdelávacích programov v oblasti zdravia a sledovanie ich účinnosti, a to nielen na národnej, ale i na medzinárodnej úrovni. HBSC štúdia má slúžiť ako podkladová informácia pre tvorbu na zdravie orientovaných politík na medzinárodnej, národnej a regionálnej úrovni a tiež má byť relevantným zdrojom informácií pre novinárov, rodičov, učiteľov a ostatných skupín ľudí pracujúcich s mládežou.

Ostatný zber údajov sa uskutočnil v roku 2009 - 2010 pričom na Slovensku sa ho zúčastnilo vyše 8000 žiakov základných škôl. Národná správa prezentujúca základné zistenia z tohto zberu bola vydaná minulý rok a zaslaná na základné školy, Ministerstvo školstva SR a mnohé ďalšie inštitúcie.